

Notă de fundamentare

a proiectului de ordin privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018

1. Cadrul de reglementare existent și legislația aplicabilă

În conformitate cu art. 76 alin. (1) din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare* (denumită în continuare *Lege*), prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice și a energiei termice produse în centrale de cogenerare, precum și pentru activitatea prestată de operatorul pieței de energie electrică se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă.

În prezent, tarifele pentru serviciul de distribuție prestat de operatorii de distribuție concesionari sunt stabilite în conformitate cu *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, cu modificările și completările ulterioare* (denumită în continuare *Metodologie*).

2. Actele în baza cărora se emite actul administrativ

Se propune emiterea Ordinului privind modificarea și completarea *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, cu modificările și completările ulterioare*, în baza prevederilor art. 51 alin. (3²), alin. (3⁴) și alin. (3⁵), ale art. 75 alin. (1) lit. b), ale art. 76 alin. (1) și alin. (3) și ale art. 79 alin (3) și alin. (4) lit. f) din *Lege*, ale art. 44 alin. (3) și alin. (4) din *Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare* (denumit în continuare *Regulament*), ale art. 12 alin. (8) și ale art. 17 alin. (3) din *Procedura privind racordarea la rețelele electrice de interes public a locurilor de consum aparținând utilizatorilor de tip clienți finali noncasnici prin instalații de racordare cu lungimi de până la 2.500 metri și clienți casnici, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 17/2021* (denumită în continuare *Procedura*) și în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare* (denumită în continuare *OUG nr. 33/2007*).

3. Actul normativ care conferă ANRE dreptul de a emite actul administrativ

Conform prevederilor art. 9 alin. (1) lit. b) din *OUG nr. 33/2007*, ANRE are ca atribuții elaborarea și aprobarea metodologiilor de calcul al tarifelor și prețurilor reglementate.

4. Motivele care au condus la emiterea actului administrativ

Propunem spre aprobare prezentul proiect de ordin, în vederea transpunerii în legislația secundară a prevederilor art. 51 alin. (3²), alin. (3⁴) și alin. (3⁵) din *Lege* și a armonizării reglementărilor ANRE, respectiv a prevederilor *Metodologiei*, cu prevederile *Regulamentului* și ale *Procedurii*.

Potrivit art. 51 alin. (3²) din *Lege*, operatorul de distribuție are obligația să asigure finanțarea și realizarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare a clientului final noncasnic, a cărei lungime va fi de până la 2.500 metri aflată pe teritoriul unității administrativ-teritoriale pentru care are concesiunea serviciul public de distribuție, a cărei contravaloare va fi recunoscută în tarif de către ANRE.

Articolul 51 alin. (3⁵) din *Lege* prevede următoarele: "În cazul clienților casnici, operatorul de distribuție are obligația racordării lor în termen de maximum 90 de zile de la data obținerii autorizației de construire. Proiectul privind racordarea poate fi realizat și de către clienții casnici/beneficiari. Recuperarea costurilor de racordare, inclusiv proiectare, se realizează cu amortizare accelerată într-o perioadă de 5 ani, prin tarifele de distribuție, în conformitate cu reglementările ANRE."

Potrivit prevederilor art. 44 alin. (3) din *Regulament* și ale art. 12 alin. (3) din *Procedură*, pentru proiectarea și executarea lucrărilor pentru realizarea instalațiilor de racordare, operatorul de rețea încheie un contract de achiziție publică pentru executare de lucrări cu un operator economic atestat de ANRE, respectând procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică.

Potrivit prevederilor art. 44 alin. (4) litera b) din *Regulament* și ale art. 12 alin. (4) din *Procedură*, contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor pentru realizarea instalațiilor de racordare se poate încheia de către utilizator cu un anumit proiectant și/sau constructor atestat, ales de către acesta, în condițiile în care utilizatorul a notificat în scris, explicit, acest lucru operatorului de rețea, înainte de încheierea contractului de racordare. Conform prevederilor art. 12 alin. (9) din *Procedură*, instalația de racordare realizată în conformitate cu prevederile alin. (4) intră în proprietatea operatorului de distribuție concesionar prin proces-verbal de predare-primire, la data punerii în funcțiune a acesteia, în conformitate cu prevederile din contractul de racordare.

Conform prevederilor art. 12 alin. (8) din *Procedură*, operatorul de distribuție concesionar rambursează utilizatorului casnic/noncasnic costurile cu proiectarea și execuția instalației de racordare achitate operatorului economic atestat ales de acesta, în tranșe anuale egale, în termen maxim de 5 ani de la data punerii în funcțiune a instalației de racordare. Graficul de eșalonare a plăților este prevăzut în contractul de racordare.

Potrivit prevederilor art. 51 alin. 3⁴ din *Lege* și ale art. 17 alin. (3) din *Procedură*, în cazul în care clientul final noncasnic nu respectă prevederile art. 51 alin. (3³) din *Lege*, acesta este obligat să restituie operatorului de distribuție contravaloarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare, proporțional cu perioada rămasă neutilizată, în mod gradual, în conformitate cu reglementările adoptate de ANRE.

5. Măsurile propuse prin actul administrativ

Se propune introducerea unui articol nou, art. 67¹, care prevede faptul că operatorul de distribuție concesionar include în lista ieșirilor din BAR mijloacele fixe pentru care utilizatorii noncasnici sunt obligați să restituie contravaloarea lucrărilor de proiectare și execuție a instalației de racordare achitate de operator, conform reglementărilor ANRE în vigoare, în cazul în care se constată nerespectarea de către utilizatorii noncasnici a obligației prevăzute de lege privind utilizarea și păstrarea destinației locului de consum.

Precizăm că în situația prevăzută la art. 44 alin. 3 din *Regulament* și la art. 12 alin. (3) din *Procedură*, pentru proiectarea și executarea lucrărilor pentru realizarea instalației de racordare, operatorul de rețea

încheie un contract de achiziție publică pentru executare de lucrări cu un operator economic atestat de autoritatea competentă, respectând procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică. Pentru aceste lucrări de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare care sunt finanțate de operatorul de distribuție, mijloacele fixe rezultate sunt incluse în BAR, iar cheltuielile cu amortizarea acestora sunt recunoscute în tarifele de distribuție în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (3) din *Metodologie*.

Măsura are în vedere faptul că în situația nerespectării de către utilizatorii noncasnici a obligației de a utiliza și de a păstra destinația locului de consum pentru a cărui racordare au beneficiat de gratuitate pe o perioadă de 5 ani, prevederile *Legii* stabilesc măsura de încetare a gratuității, respectiv de restituire a contravalorii lucrărilor către operatorul de distribuție proporțional cu perioada rămasă neutilizată. Pe cale de consecință, pentru perioada rămasă neutilizată, costurile aferente respectivelor mijloace fixe nu vor mai fi recunoscute în tarifele de distribuție și suportate de toți consumatorii, ci vor fi restituite operatorului de către utilizator.

În situația prevăzută la art. 44 pct. 4 lit.b) din *Regulament*, în care lucrările de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare sunt achitate de utilizator, operatorul urmează să ramburseze acestuia contravaloarea lucrărilor, eșalonat, conform prevederilor art. 12 alin. (8) din *Procedură*. În consecință, se propune introducerea unui articol nou, art. 102², în care se prevede recunoașterea valorii rambursabile respective în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice precum și modalitatea de calcul și de includere în venitul reglementat.

De asemenea, se propune completarea art. 56 din *Metodologie* cu un nou alineat. alin. (3¹), cu precizarea expresă că mijloacele fixe prevăzute la art. 102² nu se includ în BAR. Menționăm că la art. 56 alin. (3) din *Metodologie*, este prevăzută regula generală potrivit căreia mijloacele fixe finanțate din contribuții financiare, indiferent care este sursa acestora, nu se includ în BAR.

Măsurile propuse au în vedere faptul că mijloacele fixe menționate intră în proprietatea operatorului și se înregistrează ca intrare în gestiunea de mijloace fixe la data PIF, dată la care costurile lucrărilor sunt suportate exclusiv de utilizator.

De asemenea, s-au avut în vedere precizările transmise de operatorii de distribuție prin intermediul ACUE cu privire la acest subiect, respectiv prin adresele ACUE nr. 135/01.04.2021 și 139/13.04.2021.

Astfel, operatorii de distribuție au propus includerea mijloacelor fixe în BAR, la data PIF, deși la această dată lucrările au fost achitate integral de utilizatori. Cu această ocazie, au fost comunicate ANRE următoarele precizări: "dacă înregistrarea la mijloace fixe s-ar face separat pentru fiecare tranșă, ar fi necesare operațiuni anuale succesive de transfer de pe o sursă de investiție pe alta, fapt care ar necesita prelucrări manuale, lucru imposibil de efectuat cu sistemele informatice existente. Totodată, crearea de subnumere și transferul de pe o sursă de finanțare pe alta nu ar respecta regulile contabile, aceste operațiuni fiind realizate strict pentru evidențierea surselor de finanțare. Dezvoltarea unei automatizări necesită costuri și timp îndelungat de implementare."

Menționăm că pentru această categorie de mijloace fixe s-a prevăzut ca valorile rambursabile să fie recuperate de operatorii de distribuție în cinci tranșe anuale egale, prin includerea tranșelor de rambursat în tarifele anului în care se realizează rambursarea efectivă și pe cale de consecință neinclusiunea acestora în BAR. Astfel, în venitul reglementat al anului t+1 se include o cincime din valoarea rambursabilă pentru mijloacele fixe puse în funcțiune în anul t și în anii anteriori.

Având în vedere faptul că potrivit Legii și reglementărilor ANRE, operatorul rambursează contravaloarea lucrărilor, fără actualizare, s-a prevăzut că valorile rambursabile aferente mijloacelor fixe menționate, nu se actualizează cu RTS și RI.

Se mai propune completarea *Metodologiei* cu un nou articol, art. 107¹, pentru explicitarea elementelor luate în calcul în cadrul corecției profitului din alte activități. Astfel, se precizează că la calculul profitului brut din alte activități pentru alte activități nereglementate se iau în considerare valoarea aferentă amortizării contabile a mijloacelor fixe care nu fac parte din BAR și au fost finanțate din surse proprii și pentru care operatorul de distribuție a cedat folosința unui terț, precum și cheltuieli privind activele cedate și cheltuieli privind materialele recuperate, prevăzute la art. 23 lit. l) și lit. q), cheltuieli de exploatare, prevăzute la art. 23 lit. o) și cheltuielile capitalizate aferente acestor mijloace fixe.

S-a avut în vedere introducerea în *Metodologie* a acestei prevederi clarificatoare privind calculul corecțiilor, având în vedere corespondența cheltuielilor și veniturilor realizate de operatorii de distribuție din alte activități nereglementate

6. Impactul socioeconomic și efectele asupra mediului macroeconomic

Proiectul de ordin include măsuri de armonizare a cadrului de reglementare al ANRE și de punere în aplicare a prevederilor *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*.

Măsurile prevăzute de *Lege*, de recunoaștere în tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice a contravalorii lucrărilor de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare pentru consumatorii casnici precum și și pentru consumatorii noncasnici pentru instalații cu o lungime de până la 2500 metri, conduc la creșterea progresivă de la an la an a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, suportate de toți clienții serviciului, în directă corelare cu numărul cererilor de racordare la rețeaua de distribuție a energiei electrice.